

[Aksel Larsen.]

ikke overfor regeringens politik under besættelsen, og jeg er overbevist om, at selv om rigsdagsflertallet gennemfører sin vilje i dag og i morgen, vil folket ikke derfor give fortabt, men fortsætte med at bekæmpe denne farlige politik og atter give Danmark friheden tilbage.

For Danmarks skyld, for fredens skyld, for det danske folks skyld vil vi kommuniste stemme imod, og vi vil fortsætte vor kamp imod Atlantpagten og Danmarks tilslutning til den, uanset om en rigsdag, der ikke har noget mandat fra vælgerne i så henseende, træffer en så skæbnesvanger, en så landsskadelig beslutning under så forjagede tilstande, som man her ønsker at gøre det.

Viggo Starcke: Hvis man tager en globus i sin hånd, vil man se, at det, der i verdenspolitikken står imod hinanden, er en stor kontinentalmagt på den ene side og en gruppe af oceanmagter på den anden side. Noget af det, der skaber den farlige spænding i verdenssituationen, er dette, at den store kontinentalmagt kun har meget ringe adgang til oceanerne, væsentligt kun adgang til det kolde vand, hvorimod dens adgang til det varme vand gennem Dardanellerne, gennem de danske stræder og mod øst ved Vladivostok, er meget små åndehuller.

Der har fra mange sider i denne debat været givet udtryk for den sorg, som alle følte over, at den skandinaviske defensive neutralitetspagt ikke blev til noget. Det var en stor ulykke, og der påhviler dem, der i større eller mindre udstrækning har haft et ansvar for, at disse forhandlinger bristede, et stort ansvar. En sådan skandinavisk pagt ville have forøget sikkerheden, ville have virket afspændende på verdenssituationen og ville have fortsat den nordiske neutralitetslinje. Det skibbrud, som den skandinaviske politik har lidt, var tildels også et skibbrud for regeringens politik i Danmark. Der skal imidlertid fra vor side ikke lyde nogen som helst bebrejdelse mod regeringen, men tværtimod en tak til den højtærede statsminister for den måde, hvorpå han ledede denne politik. Det var ikke blot regeringens politik, det var Danmarks politik, og det var en politik, hvorunder alle de i det udenrigspolitiske nævn repræsenterede partier var enige om målet og om midlerne.

Men det kan jo på den anden side ikke skjules, at Danmark i visse henseender i de senere åringer har haft en noget svin-

gende udenrigspolitik. Som eksempel kan jeg nævne den tidligere statsminister Staunings nej i Lund før den sidste verdenskrig, da han ikke ønskede et skandinavisk samarbejde, og den nuværende socialdemokratiske statsministers ja til et skandinavisk samarbejde. Jeg kan nævne den tidligere udenrigsminister Munchs ja til en ikke-angrebspagt med Tyskland, den, der efterfulgtes af Hitlers overfald på Danmark den 9. april. Jeg kan nævne Englands tilbud til Danmark om en fair ordning af det sydslesvigske spørgsmål, som regeringen ikke ønskede at tage imod af frygt for den risiko, Danmark kunne løbe, hvis Tyskland om 20 år igen var en stærk stat. I dag foreligger Amerikas tilbud om tiltræden af Atlantpagten, en tiltræden, som vil give Danmark en risiko, der ikke kan skønnes at være mindre end den, vi ville have løbet, hvis vi var gået ind i en ordning om det sydslesvigske spørgsmål. Vi fra vor side kunne ønske, at den højtærede statsminister og den højtærede udenrigsminister ville anvende den samme energi og besluttsomhed på en løsning af det vigtige sydslesvigske spørgsmål, som de har udvist overfor Atlanterhavspagten.

Overfor den svingende udenrigspolitik må man som undskyldende moment sige, at Danmark har store udenrigspolitiske vanskeligheder ved selve sin beliggenhed, idet Danmarks beliggenhed medfører store strategiske interesser hos stormagterne. Der er for det første de strategiske interesser i Grønland, tildels på Færøerne, som umiddelbart drager Danmark ind i den atlantiske interessesfære. Der er det vigtige spørgsmål om de danske farvande, som forbinder Østersøen, Kattegat og Nordsøen. Der er Danmarks stilling syd for Skagerak. Der er Jyllands grænse op til Nordsøen, og der er Jyllands position nord for Kielerkanalen. Danmark kan i givet fald komme til at ligge i brændpunkterne både i Nordeuropa og i Nordatlanten.

Det er blevet fremhævet af den højtærede udenrigsminister, hvad jeg også gerne fra vor side vil understrege, at Ruslands politik hidtil aldrig har truet de tre skandinaviske lande, og at der stadig består et ønske om venskabeligt forhold til og øget samhandel med Rusland. Disse synspunkter er meget stærkt fremdraget i en pjece om Atlanterhavs-Skandinavismen, som er skrevet af professor Wieth-Knudsen, hvori han fremfører en lang række rigtige synspunkter, men denne pjece er skrevet, medens der endnu var en mulighed for at gennemføre den skandinaviske politik, og skyerne er